

Dato: 16. juni 2025
Kontor: Nordatlantkontoret
Sagsbeh: Malene Juul
Sagsnr.: 2025-02492
Dok.: 3707265

RESUMÉ

Lovforslag om ændring af retsplejelov for Grønland og kriminallov for Grønland (Ajourføring af retsplejeloven for Grønland mv.)

Det fremgår af aftalen om domstolenes økonomi 2024-2027, at Justitsministeriet sammen med Naalakkersuisut vil vurdere, om de ændringer, der foretages i den danske retsplejelov med henblik på at forenkle retsplejen som følge af forslag fra Rørdamudvalget og anbefalinger fra Retsplejerådet, også er relevante at gennemføre for Grønland med henblik på at frigive ressourcer til nedbringelse af sagsbehandlingstiderne m.v. ved domstolene i Grønland.

Lovforslaget har på den baggrund til formål i relevant omfang at gennemføre de ændringer, der er foretaget i den danske retsplejelov med henblik på forenkling af den danske retspleje, i retsplejelov for Grønland med de ændringer, som de grønlandske forhold tilsiger, ligesom der i øvrigt foreslås yderligere regelforenklinger efter ønske fra rigsmyndighederne i Grønland.

Lovforslaget har endvidere til formål at ændre af reglerne om beskikkelse af forsvarere ved kredsretterne på baggrund af drøftelser i Rådet

for Grønlands Retsvæsen og overvejelser herom i Arbejdsgruppen om professionalisering af retsvæsenets aktører under rådet.

Endelig har lovforslaget til formål at supplere retsplejelovens eksisterende regler om optagelse af billede og video i og uden for retten med et forbud mod billedoptagelse uden for rettens bygninger af sigtede, tiltalte og vidner, der er på vej til eller fra et retsmøde i en kriminalsag, medmindre den pågældende har samtykket i optagelsen.

Retsplejen foreslås *for det første* effektiviseret ved at ændre flere bestemmelser om domsmænds medvirken ved behandling af kriminalsager.

Det foreslås således, at en kriminalsag skal kunne færdigbehandles, selvom en domsmænds valgperiode udløber under sagens behandling, fremfor at sagens behandling skal påbegyndes fra ny.

Domsmænds medvirken foreslås desuden begrænset til afgørelsen af skyldsspørgsmål og fastsættelse af sanktion, således at de ikke deltager i andre retshandlinger eller afgørelser under kriminalsager.

Herudover foreslås det at forhøje grænsen for, hvornår domsmænd medvirker i kriminalsager til højere foranstaltning end betinget eller ubetinget anbringelse i anstalt i højst 30 dage.

Endvidere foreslås det, at der ikke skal medvirke domsmænd i kriminalsager, hvor anklagemyndighedens påstand er, at det har sit forblivende med en allerede idømt foranstaltning efter kriminallovens kapitel 33, medmindre retten efter en konkret vurdering af sagens betydning for tiltalte bestemmer, at sagen skal afgøres med domsmænd.

Endelig foreslås det, at kriminalsager, hvor der i øvrigt er spørgsmål om foranstaltninger efter kriminallovens kapitel 33, skal kunne behandles som en tilståelsessag, hvis sigtede forstår sigtelsen og betydningen af samtykket til, at sagen behandles som en tilståelsessag. Det foreslås i den forbindelse, at forsvarermedvirken skal være

obligatorisk i tilståelsessager, hvor der er spørgsmål om foranstaltninger efter kriminallovens kapitel 33.

Retsplejen foreslås *for det andet* effektiviseret ved at gennemføre appelbegrænsninger, således at domme i civile sager afsagt af Retten i Grønland, kun kan ankes med Procesbevillingsnævnets tilladelse, hvis anken angår krav med en økonomisk værdi på højst 50.000 kr. Kravet om anketilladelse vil ikke gælde i ankesager uden økonomisk værdi. Det foreslås endvidere, at bestemmelser i domme om sagsomkostninger og andre afgørelser om sagsomkostninger i civile sager, som er truffet af Retten i Grønland, fremover kun skal kunne ankes med Procesbevillingsnævnets tilladelse, hvis sagsomkostningerne er fastsat til mere end 50.000 kr.

Det foreslås *for det tredje* at forenkle retsplejen ved at øge opmærksomheden på muligheden for at bruge skriftlige parts- og vidneerklæringer.

Det foreslås *for det fjerde*, at kreditor, der ikke har fået tilstrækkeligt udlæg til at dække sit pengekrav, først når der er forløbet 12 måneder siden sidste forretning, på ny kan anmode om tvangsfuldbyrdelse med henblik på foretagelse af udlæg (udlægsforretning).

Retsplejen foreslås *for det femte* effektiviseret ved, at det fremover generelt vil være tilstrækkeligt, at dommen indeholder en kort fremstilling af sagen, og at det ikke vil være et krav, at dommen gengiver de afgivne forklaringer.

Retsplejen foreslås *for det sjette* forenklet ved at ændre retsplejelovens regler om fremgangsmåden for parts- og vidneforklaringer, der gennemføres via en videoforbindelse, således at retten, når parterne er enige om det, kan tillade, at en part eller et vidne i en civil sag afgiver forklaring ved anvendelse af telekommunikation med billede uden at møde for en ret eller et andet godkendt sted.

Retsplejeloven foreslås *for det syvende* effektiviseret ved, at der skabes hjemmel for anklagemyndigheden til i videre omfang at

kunne påtaleopgive forhold i tilfælde, hvor kriminallovens § 6 (retsforfølgning af person, der i andet land er pålagt sanktion for samme handling) eller § 124 (person, som allerede er dømt, og som findes skyldig i en lovovertrædelse begået før dommen) ville være anvendelig, hvis sigtede var at finde skyldig, ligesom det foreslås at udvide anklagemyndighedens muligheder for at kunne anvende påtaleopgivelse af ressourcemæssige grunde, når der ikke kan forventes idømt, eller kun kan forventes idømt en ubetydelig, tillægsstraf..

Retsplejen foreslås *for det ottende* effektiviseret ved, at der indføres krav om, at domfældtes anmodning til Den Særlige Klageret om genoptagelse af en pådømt kriminalsag skal indgives på en blanket, som udfærdiges af Domstolsstyrelsen, med henblik på, at alle nødvendige oplysninger modtages i en samlet og enkel form.

Foruden ovenstående regelforenklinger foreslås det endvidere at ændre reglerne om beskikkelse af forsvarere, således at kredsretten fremover som alt overvejende hovedregel skal beskikke en advokat eller en autoriseret forsvarer, der har bestået juridisk kandidateksamen, som forsvarer i sager af ganske særlig alvorlig karakter, hvilket altid indbefatter sager om drab, voldtægt eller grov vold og sager, hvor anklagemyndigheden nedlægger påstand om forvaring. Det foreslås desuden, at forlænge fristen for omgørelse af påtaleopgivelse og tiltalefrafald fra de nuværende 3 måneder til 4 måneder. Dette vil bl.a. give myndighederne mere tid til at behandle klager over afgørelser om påtaleopgivelser og til at rette eventuelle fejl, der ellers ville have medført, at sagen ikke kunne forfølges yderligere. Endvidere foreslås det at indføre hjemmel til at behandle erstatningskrav, der rejses på grundlag af de almindelige erstatningsregler, hvor forurettede i bestemte sagstyper i tre specificerede tilfælde grundet sagsbehandlingsfejl ved myndighederne ikke har haft fire uger til at klage over påtaleopgivelse eller tiltalefrafald, efter den enkle procedure i retsplejelovens kapitel 42.

Slutteligt foreslås retsplejens regler om optagelse af billede og video i og uden for retten suppleret af et forbud mod billedoptagelse uden for rettens bygninger af sigtede, tiltalte og vidner, der er på vej til eller fra

et retsmøde i en kriminalsag, medmindre den pågældende har samtykket i optagelsen.

Lovforslaget indeholder desuden et forslag til ændring af kriminalloven, svarende til en ændring foretaget i den danske straffelov med henblik på forenkling i den danske retspleje, som indebærer, at det skal regnes som et forhold, der kan begrunde idømmelse af en mindre indgribende foranstaltning, eller at der efter omstændighederne ikke idømmes nogen foranstaltning, at gerningsmanden har aflagt tilståelse, selv om gerningsmanden ikke har angivet sig selv, og selv om tilståelsen ikke er fuldstændig.

Det foreslås, at lovændringerne træder i kraft den [dato].